

AKCIJA Renomirani dizajneri i umjetnici traže povećanje satnice vizualne umjetnosti u osnovnoj školi

Degradirana likovna kultura

Hrvatska je jedina europska zemlja koja ima samo jedan sat vizualne umjetnosti tjedno tijekom cijeloga osnovnoškolskoga obrazovanja

Jelena MANDIĆ-MUŠCET

U doba potpune prevlasti vizualnih medija hrvatsko društvo još nije spremno za informatičku revoluciju započetu u prošlom stoljeću, tvrde predstavnici Udruge za promicanje vizualne kulture OPA (Odgoj PAžnje) koja je okupila renomirane dizajnere i umjetnike u akciji »POGLE'Dizajn«, kako bi hrvatskoj javnosti ukazali na važnost odgajanja vizualne kompetencije u mladima.

Vizualna kultura, koja utječe na različita područja života, od osobnog razvoja do znanstvenih i gospodarskih inovacija, u nas je posve zapostavljena, što zorno ilustrira podatak da je Hrvatska jedina europska zemlja, tvrde u Udruzi OPA, koja ima samo jedan sat vizualne umjetnosti tjedno, tijekom cijeloga osnovnoškolskoga obrazovanja.

Premda dizajn pripada vodećim inovacijskim metodama današnjice, ta se disciplina u hrvatskim školama obrađuje u sklopu likovne kulture, i to samo nekoliko

Zanemaruje se činjenica da likovni odgoj razvija kreativnost, prijeko potrebnu za poduzetnost, i vještine za mnoga druga zvanja poput kirurga, inženjera, računalnih programera, arhitekata, menadžera...

sati godišnje. Da bi djeca shvatila kako se dizajnerskom metodologijom mogu riješiti problemi u suvremenom društvu, pobrinuli su se neki od vodećih hrvatskih dizajnera, poput Davora Bruketa i Ivane Vučić, koji su proteklih dana održali radionice u zagrebačkim osnovnim školama.

Hrvatska bez usporedbe

Radovi nastali u radionici bit će prezentirani u izložima prodavaonica u Ilici, gdje će ih moći vidjeti svi zainteresirani, uključujući i roditelje, koje Udruza OPA poziva da utječu na kvalitetnije školovanje svoje djece. Za početak, trebali bi osvijestiti činjenicu da se Hrvatska sa satnicom likovne kulture teško može usporediti s europskim zemljama.

»Hrvatska je posve jedinstvena s minimalnom satnicom likovne kulture od jednog sata tjedno. Naši susjedi poput Slovenije ili primjerice Češke i Slovačke imaju uglavnom dva sata tjedno, a zemlje zapadne i sjeverne Europe između tri i dva-

Davor Bruketa je podučavao osnovnoškolce kako samostalno osmišljavati tekstovne i vizualne poruke namijenjene komunikaciji s bližom okolinom

naest sati tjedno, pri čemu se satovi likovne kulture nadovezuju na satove obrta i dizajna«, kazuje predsjednica Udruge Gordana Koščec.

Predrasude o likovnoj kulturi

Na nedavno objavljenoj ljestvici za opću konkurentnost, među prvih deset zemalja nalaze se upravo one koje u cjeloživotnom obra-

zovanju pridaju veliku pažnju likovnom odgoju i posljedično tomu i dizajnu. Švicarska, Sjedinjene Američke Države, Singapur, Švedska, Danska, Finska, Njemačka, Japan, Nizozemska i Kanada - zemlje su koje svoje globalno vodstvo grade na kvalitetnom i prilagođenom obrazovanju te već desetljećima ulažu u razvoj dizajna na svim razinama društva.

Predsjednica Udruge za promicanje vizualne kulture Gordana Koščec

Zašto je smanjena satnica?

Godine 1997. smanjena je satnica likovne kulture na jedan sat tjedno u svim razredima osnovne škole. U isto vrijeme, objašnjava Gordana Koščec, uveden je vjeronauk kao izborni predmet bez alternative sa satnicom od dva sata tjedno, što se neslužbeno smatralo jednim od razloga za smanjenje satnice likovne kulture. No, službeni razlog koji je tada dalo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa jest to da je sadržaj medijske kulture (film i animirani film), do tada obrađivan u sklopu likovne kulture, pridodan programu hrvatskog jezika. Još jedno službeno objašnjenje dobiveno od spomenuta ministarstva jest to da se smanjenom satnicom likovne kulture zapravo rasterye učeničke.

»Za lošu poziciju likovne kulture u našem obrazovnom sustavu zaslužna je i predrasuda da je riječ isključivo o odgoju za likovno-umjetničko područje. Zanimljivo je činjenica da likovni odgoj kod mladih razvija kreativnost, prijeko potrebnu za poduzetnost, i vještine za mnoga druga zvanja poput kirurga, inženjera, računalnih programera, arhitekata, menadžera, marketinških stručnjaka i mnogih drugih«, smatra Gordana Koščec.

Kakve su posljedice nedostatne nastave likovne kulture? Prema riječima naše sugovornice, prije nekoliko godina u hrvatske je škole uveden HNOS (Hrvatski nacionalni obrazovni standard) koji potiče primjenu suvremenih pedagoških metoda kao što su integriranje sadržaja s različitih područja, izrada mentalnih mapa i slično.

Dugoročne posljedice

»Problemi koji su nastali u provođenju takve nastave proizlaze upravo iz činjenice da učenici nisu pripremljeni na ovakav način rada, primjenu apstraktnog i vizualnog mišljenja, za što ih se odgaja na nastavi likovne kulture. Kako se nastava likovne kulture odvija uglavnom u blok satovima svaki drugi tjedan, nemoguće je ostvariti kontinuitet u radu. Gotovo da se radi o sporadičnim informacijama, a ne sustavnim obrazovanju za ovo područje«, navodi Koščec, ističući da je likovna kultura na taj način degradirana, te da je u očima roditelja i učenika postala nastavni predmet koji ne utječe na cjelokupni razvoj ličnosti i uspješnost u poslovnom svijetu.

Dugoročne posljedice takve obrazovne politike, tvrdi predsjednica Udruge OPA, vidljive su na mnogim područjima, od kulture do gospodarstva jer se neprestano zanemaruje činjenica da je za kreativnost, inovativnost i poduzetnost mlade potrebno sustavno odgajati.